

HOTĂRÂREA CURȚII

din 13 martie 1979¹

SA des grandes distilleries Peureux

împotriva Directeur des Services fiscaux de la Haute-Saône

et du territoire de Belfort

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare,

formulată de tribunal de grande instance din Lure)

Cauza 119/78

În cauza 119/78

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Tribunal de grande instance din Lure pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

SA DES GRANDES DISTILLERIES PEUREUX din Fougerolles (Haute-Saône),

și

DIRECTEUR DES SERVICES FISCAUX DE LA HAUTE-SAÔNE ET DU TERRITOIRE DE BELFORT din Vesoul,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor de la 10, 30-37 din Tratatul CEE,

CURTEA,

compusă din domnii H. Kutscher, președinte, J. Mertens de Wilmars și Mackenzie Stuart, președinți de cameră, M. Sorensen, A. O'Keeffe, G. Bosco și A. Touffait, judecători,

avocat general: domnul H. Mayras

grefier: domnul A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

În drept

1. Întrucât prin hotărârea din 21 aprilie 1978, primită de Curte la 19 mai următor, Tribunal de grande instance din Lure a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară privind interpretarea articolelor 10 și 37, precum și a altor dispoziții ale tratatului referitoare la libera circulație a mărfurilor;
2. această întrebare a fost adresată în cadrul unui litigiu, apărut în 1976, între reclamanta din acțiunea principală și administrația franceză competentă, referitor la dreptul

¹ Limba de procedură: franceza

acesteia de a importa în Franța din Italia, unde acestea se găsesc în liberă circulație, portocale macerate în alcool pentru a fi distilate;

3. atunci când reclamanta a informat această administrație că importă acest produs pentru a fi distilat, i s-a răspuns că nimic nu se opune acestui import, dar nu poate obține autorizația de a distila, întrucât articolul 268 din anexa II la Code général des impôts (Codul general al impozitelor) se opune soluționării pozitive a unei astfel de cereri;
4. conform acestui articol, astfel cum a fost modificat prin articolul 2 din Decretul nr. 74-91 din 6 februarie 1974 (JORF din 8 februarie 1974) „este interzisă distilarea oricărei materii prime importate, cu excepția fructelor proaspete altele decât merele, perele sau strugurii”;
5. întrucât articolul 268 face parte dintr-un ansamblu de dispoziții referitoare la monopolul comercial în domeniul alcoolului etilic, incluse în special în Codul general al impozitelor [tom 1, partea I, titlul III, contribuții indirecte și monopoluri fiscale, capitolul I, secțiunea 1 (alcool), litera B, regim economic (articolele 358 - 399)], precum și în anexa II (articolele 268 - 275) la acest Cod;
6. conform articolelor 358 și următoarele din Codul general al impozitelor, monopolul comportă obligația producătorilor de alcooluri etilice stabiliți în Franța, în orice caz în Franța metropolitană, de a rezerva statului producția lor de alcool etilic cu excepția anumitor alcooluri enumerate în mod expres la articolul 358, mai sus amintit;
7. volumul din această producție este determinat prin contingente fixate anual repartizate entităților producătoare, de ministrul competent în funcție de posibilitățile tehnice ale acestora;
8. această obligație de a livra corespunde celei a monopolului de a cumpăra alcoolurile menționate la prețuri fixate periodic prin Decrete ale Ministerului de finanțe;
9. alcoolurile cumpărate de stat sunt revândute de către acesta pentru toate utilizările la prețuri fixate, de asemenea, de către autoritate;
10. întrucât în temeiul articolului 385 din Codul general al impozitelor, importul alcoolurilor provenind din străinătate este, de asemenea, rezervat statului;
11. cu toate acestea, în ceea ce privește alcoolurile etilice utilizabile sau consumabile ca atare și rachurile și băuturile spirtoase provenind din alte state membre, s-a pus capăt monopolului asupra importului, în mod deosebit prin Decretul nr. 74-91 din 6 februarie 1974, adoptat în cadrul ajustării monopolului în conformitate cu articolul 37 din tratat, astfel încât, de la intrarea în vigoare a acestui decret, aceste alcooluri, rachuri și băuturi spirtoase pot fi importate din alte state membre și comercializate în Franța, prin intermediul plății anumitor redevențe care nu fac, cu toate acestea, obiectul procedurii din acțiunea principală;
12. întrucât interdicția de a distila anumite materii prime importate, stabilită la articolul 268 din anexa II, este necesar să se raporteze la distincția făcută la articolul 358 din Codul general al impozitelor între alcoolurile rezervate statului (alcooluri de monopol) și cele care nu intră în sfera de aplicare a acestuia (alcooluri libere);
13. se pare că, în urma comparației celor două dispoziții, articolul 268 are drept efect interzicerea distilării de materii prime importate în cazul în care acestea pot fi folosite la producerea de alcooluri obligatoriu rezervate monopolului, în timp ce pot fi liber utilizate cele care pot fi folosite la producerea de alcooluri scutite de obligația livrării

către monopol;

14. întrucât reclamanta a contestat compatibilitatea interdicției, impusă prin articolul 268 menționat anterior, cu dreptul comunitar și a sesizat Tribunal de grande instance din Lure cu privire la acest litigiu, instanță care, înainte de a se pronunța, a adresat o întrebare formulată după cum urmează: „Interzicerea în Franța a distilării oricărei materii prime importate, cu excepția fructelor proaspete altele decât merele, perele și strugurii (articolul 268 din anexa II la Codul general al impozitelor), este compatibilă cu articolele 10 și 37 sau oricare alt text din tratatul de la Roma privind libera circulație și comercializare a produselor provenind din țări terți, în mod deosebit în ceea ce privește distilarea portocalelor macerate în alcool provenind din Italia”;
15. rezultă, de asemenea, din decizia instanței naționale că, pentru încălcarea interdicției în chestiune, reclamanta în acțiunea principală face obiectul urmăririi penale și că i s-a impus o amendă de 17 804 343,19 FF pentru încălcarea regimului economic al alcoolului;
16. întrucât în cazul în care Curtea, în cadrul articolului 177 din tratat, nu este competentă pentru a se pronunța cu privire la compatibilitatea unei dispoziții naționale cu dreptul comunitar, aceasta poate totuși identifica din formularea întrebării adresate de instanța națională, în ceea ce privește datele furnizate de către aceasta, elementele care țin de interpretarea dreptului comunitar;
17. astfel înțeleasă, întrebarea adresată se rezumă, în esență, la a ști dacă articolul 37 din tratat, pe de o parte, și articolul 30 combinat cu articolul 10, pe de altă parte, permit sau, dimpotrivă, interzic unui stat membru în cazul în care există un monopol comercial al alcoolului, menținerea restricțiilor privind distilarea anumitor materii prime ce pot fi transformate în alcool, importate din alte state membre, atunci când aceste restricții nu se aplică materiilor prime similare — în acest caz portocalele macerate în alcool — produse pe teritoriul aceluiași stat membru;
18. prin menționarea textelor din tratat referitoare la „libera circulație a produselor”, întrebarea urmărește să afle dacă o măsură de natura celei prevăzute în dispoziția națională în litigiu constituie o măsură cu un efect echivalent unei restricții cantitative la import în sensul articolului 30 din tratat ;
19. cu privire la articolul 10 din tratat, instanța națională dorește, se pare, să afle dacă faptul că portocalele macerate în alcool sunt originare dintr-o țară terță și se găsesc în liberă circulație în Italia este de natură să influențeze soluția litigiului;
20. în cele din urmă, cu privire la articolul 37 din tratat, această instanță dorește să afle dacă, în cazul în care măsurile de natura celor conținute în articolul 268 din anexa II este necesar să fie considerate măsuri cu efect echivalent unor restricții cantitative la import, acestea pot, cu toate acestea, să fie considerate admisibile în cadrul unui monopol comercial organizat conform obligației impuse statelor membre de articolul 37 menționat;
21. este necesar să se răspundă la întrebarea pusă în ordinea indicată mai sus;

Cu privire la articolul 30 din tratat

22. Întrucât articolul 30 din tratat, prin interdicția impusă statelor membre în privința măsurilor cu un efect echivalent restricțiilor cantitative la import, vizează orice legislație comercială a statelor membre care poate reprezenta un obstacol direct sau indirect, existent sau potențial, pentru comerțul intracomunitar;

23. în cazul în care obstacolele din comerțul intracomunitar ce rezultă din diferențele dintre dispozițiile legislațiilor naționale încă nearmonizate referitoare la comercializarea și la utilizarea anumitor produse nu constituie, în principiu, măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative, acest fapt este condiționat în mod expres de condiția aplicării fără discriminare a acestor dispoziții în cazul produselor importate din alte state membre și al celor produse sau fabricate pe teritoriul național;

Cu privire la articolul 10 din tratat

24. Întrucât conform articolului 10 alineatul (1), „produsele care provin din țări terțe sunt considerate ca fiind în liberă circulație într-un stat membru în cazul în care au fost îndeplinite formalitățile de import și au fost percepute în statul membru în cauză taxele vamale și taxele cu efect echivalent exigibile și dacă nu au beneficiat de o restituire totală sau parțială a acestor taxe și impunerii”;
25. în termenii articolului 9 alineatul (2), dispozițiile din tratat referitoare la eliminarea restricțiilor cantitative între statele membre (Capitolul 2, Titlul I, din a doua parte a tratatului), se aplică produselor ce provin din țări terțe care se găsesc în liberă circulație într-un stat membru;
26. rezultă că interzicerea măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative în comerțul intracomunitar are aceeași sferă de aplicare pentru produsele importate dintr-un alt stat membru, după ce au fost admise în liberă circulație, precum cele originare din statul membru respectiv;

Cu privire la articolul 37 din tratat

27. întrucât articolul 37 din tratat constituie o dispoziție specifică care nu intenționează să elimine, ci să organizeze monopolurile naționale comerciale astfel încât, pe de o parte, să asigure, la finalul perioadei de tranziție, excluderea oricărei discriminări între resortisanții statelor membre cu privire la condițiile de aprovizionare și desfacere [articolul 37 alineatul (1)] și, pe de altă parte, să determine respectarea obligației impuse statelor membre de a se abține, în gestionarea și ajustarea unui monopol comercial, de la orice nouă măsură care contravine principiilor enunțate la alineatul (1), sau care restrânge domeniul de aplicare a articolelor care se referă la eliminarea taxelor vamale și a restricțiilor cantitative între statele membre [articolul 37 alineatul (2)];
28. întrucât normele prevăzute la alineatele (1) și (2) de la articolul 37 nu privesc decât activitățile legate intrinsec de exercitarea funcției specifice monopolului, dar sunt lipsite de relevanță în ceea ce privește dispozițiile naționale străine exercitării acestei funcții specifice;
29. întrucât întrebarea adresată privește un monopol comercial a cărui funcție specifică constă în obligația impusă producătorilor naționali de anumite alcooluri de a menține producția acestor alcooluri în limitele contingentelor anuale stabilite de autoritatea publică și de a nu livra producția lor decât în cadrul monopolului, însoțită de obligația corespunzătoare a acestui monopol de a cumpăra produsele menționate la prețuri stabilite în mod oficial;
30. întrucât, în cazul în care din caracterul național al monopolurilor comerciale menționate la articolul 37 și din posibilitatea menținerii acestora după organizarea lor care decurge din aceeași dispoziție, care nu poate fi considerată o discriminare în sensul articolului 37 alineatul (1), nici o restricție cantitativă sensul articolului 37 alineatul (2), rezultă faptul că obligația de a livra în cadrul monopolului și obligația

corelativă a acestuia de a achiziționa nu se referă decât la alcoolurile naționale, interzicerea oricărei discriminări între resortisanții statelor membre în condițiile de aprovizionare și de desfacere, împiedică totuși realizarea unei distincții între alcoolurile din producția națională și de aceeași natură, fie că au fost obținute prin distilarea de materii prime naționale sau, dimpotrivă, prin distilarea de materii prime ce provin dintr-un alt stat membru;

31. lucrurile stau astfel cu atât mai mult atunci când în temeiul sistemului care reglementează monopolul, autoritățile statului membru au competența de a fixa anual cantitățile de alcool care pot fi produse și care este necesar să fie livrate în cadrul monopolului;
32. prin urmare, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată de instanța națională astfel:
 - a) constituie o măsură efect echivalent unei restricții cantitative, menționată la articolul 30 din tratat, și o discriminare în condițiile de aprovizionare și de punere pe piață, menționată la articolul 37 alineatul (1), din tratat, o dispoziție națională care interzice distilarea, în vederea fabricării produselor rezervate unui monopol național comercial, materiilor prime care provin din alte state membre, atunci când această interdicție nu se aplică materiilor prime identice produse pe teritoriul național,
 - b) în această privință, nu este necesar să se facă distincția între produsele aflate legal în liberă circulație într-un alt stat membru, după ce au fost importate dintr-o țară terță, și produsele originare din acest stat membru;

Cu privire la cheltuielile de judecată

33. Întrucât cheltuielile efectuate de către Comisia Comunităților Europene, care a prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;
34. procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată;

pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea adresată de Tribunal de grande instance din Lure prin hotărârea din 21 aprilie 1978, declară:

- 1. Constituie o măsură efect echivalent unei restricții cantitative, menționată la articolul 30 din tratat, și o discriminare în condițiile de aprovizionare și desfacere, menționată la articolul 37 alineatul (1) din tratat, o dispoziție națională care interzice distilarea, în vederea fabricării produselor rezervate unui monopol național comercial, materiilor prime care provin din alte state membre, atunci când această interdicție nu se aplică materiilor prime identice produse pe teritoriul național.**
- 2. Nu este necesar să se facă distincția între produsele aflate legal în liberă circulație într-un alt stat membru, după ce au fost importate dintr-o țară terță, și produsele originare din acest stat membru.**

Kutscher

Mertens de Wilmars

Mackenzie Stuart

Sørensen

O'Keeffe

Bosco

Touffait

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 13 martie 1979.

Grefier

Președinte

A. Van Houtte

H. Kutscher